„Danskeren,"

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSES-BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA.
udgivet af
Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebraska.

„Danskeren" udgaar Onsdag i hver Uge.
Pris pr. Aargang:
De Forenede Stater $1.50. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.
Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør:
A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

„Kirkelig Samler" af 29. Okt. meddeler: „Ved det Fællesmøde, som Styrelsen og Eksamenskommissionen afholdt paa Skolen i Des Moines den 10. Okt., blev det bestemt at standse den Forhandling, som har været ført om Bibelkritikken i „Kirkelig Samler".

Past. Viggo C. Mengers, der de senere Aar har haft Ansættelse som Lærer ved Dana College, har taget imod Præstekald fra Immanuels Menighed, Superior, Wis., og St. Lukas Menighed, Dulutte, Minn., og agter at flytte dertil omkring Midten af November. Maa Herrens rige Velsignelse følge vor Broder i det nye Kald!

Den Underkomite, som har faaet den Opgave at skaffe passendeSange (Anthems) til 400 Aars Jubilæet, udlover tre Belønninger, en paa $75, en paa $50 og en paa $25. Den anmoder om to Grader af Sange (Kantater), af hvilke ingen maa være længere en 16 Oktav-Sider. Kontesten sluttes den 1. Febr. 1917. Skriv intet Navn paa Manuskriptet. For nøjere Underretning tilskriv Rev H. R. Gold, Secretary, 925 Chestnut St., Philadelphia, Pa.

Jødernes Antal anslaas i A. T. til 14,500,000. Af disse berøres 10 Millioner af den paagaaende Verdenskrig. Det paastaas i et fremragende jødisk Tidsskrift, at over 650,000 Jøder er med i denne Krig. Det bliver forholdsvis dobbelt saa mange Jøder som af andre Folkeslag. Og naar man faar et Indblik i Krigens Ledelse og den Del, Jøderne har deri, maa man forundre sig over, hvilken Tiltro Nationerne har til dette Folk.

En Korrespondent til „Lutheran Church Work and Observer" oplyser, at der i New Yorks metropolitanske Distrikt er 269 lutherske Menigheder; det vil sige inden for 25 Mils Afstand fra „City Hall". I selve Greater New York er der 169. Der benyttes 13 forskellige Sprog ved Gudstjenesterne i disse Kirker: Engelsk, tysk, svensk, norsk, dansk, finsk, slavisk, polsk, estlandsk, uithauisk, lettisk, yiddisk, italiensk. Tovl Kirkesamfund er repræsenteret.

700 nye Holdere inden 1. Jan. 1917. Det er, hvad Direktionens Formand, Past. A. C. Weismann, i sidste Nr. henstillede. Det paahviler Direktionen for Dan. Luth. Publ. House som Pligt at have et vaagent Øje med vore Blade, at deres Indtægter og Udgifter balancerer, eller at deres Udgifter i hvert Fald ikke overstiger deres Indtægter. Mange Blade har set sig nødsaget til paa Grund af de stærkt forhøjede Papirpriser enten at formindske deres Format og Spalterum eller at forhøje Abonnentsprisen. Dersom Danskeren faar de 700 nye Holdere, haaber vi, at den skal kunne bevblive at udgaa i samme Størrelse og til samme Pris som hidtil uden at gaa i Underbalance.

Dr. H. G. Stub, Dr. T. H. Dahl og Past. K. C. Holter, repræsrende henholdsvis Den norske Synode, Den forenede norske Kirke og Hauges Synode, forhandlede forleden i Minneapolis om Tid og Sted for Afholdelsen af det første Aarsmøde af „Den norsk-lutherske Kirke i Amerika," det Samfund der dannes ved Foreningen af de tre nævnte Samfund. Man antager, at dette Møde vil træde sammen omkring førstkommende 6. Juni, efter at de tre Samfund har holdt hver sit afsluttende Aarsmøde, og paa det Ste, hvor der kan faas et Lokale, der er stort nok til at rumme Mødet. Endelig Bestemmelse ventes fattet med det første

American Lutheran Survey skriver: Lutheran Church Work and Observer, Generalsynodens Organ, publiserer sin Abonnentsliste som værende næsten to og tyve Tusinde (22,000). For fem Aar siden havde denne Synode intet officielt Organ. Over 10,000 af Bladets Abonnenter har det i Pennsylvanien. Næst efter kommer Ohio med henved 3,000 Abonnenter." — Mon det skulde være umuligt for Den forenede danske Kirke at samle de 700 nye Holdere paa Danskeren inden Nytaar, hvis vi vil det! Lad os prøve det — alle Bladets Venner!

Gode Mennesker har prøvet Bibelen i Ungdom og Alderdom, Sygdom og Sundhed, i det almindelige Liv og i Familien, i Livet og i Dødskampen. Retslærde har prøvet den, Statsmænd har prøvet den, Samfund og Stater har prøvet dens opdragende Evne og dens velgørende Indflydelse paa Lovgivningen, men den er ikke forbrugt, den er altid ung, aldrig gammel; den er Herrens Bog. Jo længere man prøver den, des bedre og kraftigere samt mere overtydende Bevis faar man for, at den er Herrens Ord, som bliver i Evighed. — Kirkens Fordærvelse i Lære og Liv kommer af den raadende Mangel paa Bibellæsning. —Krysostomus.

Sig „vi" — ikke „de".

Hvorledes der stiftes Samfundsgæld.

Hvor ofte har der ikke været talt om, at der ikke maa stiftes Samfundsgæld. Ved Aarsmødet i Luck, Wis., hvor det blev bestemt at samle $60,000 til at betale al vorSamfundsgæld med i Jubilæumsaaret 1917, taltes der om, at Samfundet ikke atter maatte stifte Gæld, ligesaa ved Aarsmødet i Aar.

Men hvorledes gaar det til at stifte Samfundsgæld? Og hvorledes kan det undgaas?

Overskriften over denne Artikel peger paa Aarsagen til, at der stiftes Samfundsgæld, og paa Vejen til at undgaa det.

Man hører saa ofte, snart her og snart der, Folk sige: „Nu løber „de" i Gæld igen," „nu har „de" atter stiftet Gæld" og lignende Tale.

Dersom dette lille Stedord blev forandret til „vi," saa var hele Sagen klar.

Det kunde høres, om helt uvedkommende Personer talte saaledes, at „de", Samfundet, stifter Gæld men det er helt ude af Orden, at de, der er med i vor Kirkes Arbejde, taler saaledes.

Hvem mon der menes med dette „de"? Mon Kirkeraadet?

Jeg tør paatage mig at forsvare Kirkeraadet. Det gødsler ikke med Penge Det gaar ikke paa egen Haand hen og spenderer en hel Del Penge paa Samfundets Regning; det handler efter Aarsmøde-Beslutninger. Og der er sikkert ingen, der føler Trykket af Samfundsgæld saa tungt, som Kirkeraadet gør.

Men jeg vil atter spørge: Hvorledes gaar det til, at der stiftes Samfundsgæld? og hvorledes kan det undgaas?

Der er vist mange inden for vore Menigheder, som ikke har fuldKlarhed derover, derfor har jeg følt mig opfordret til at give et Bidrag til at kaste Lys over disse Spørgsmaal.

Saa længe Samfundet driver een eller flere Skoler, maa det kalde eller ansætte Lærere, og disse Lære maa lovES Løn, stor eller lille, men en vis fast Løn, og denne maa udbetales hver Maaned.

Det samme gælder Missionærer, der sendes ud i Hedningeverdenen; de maa lovES Løn, og Board of Trustees eller Kirkeraadet er forpligtet til at betale dem deres Løn i rette Tid.

Ligesaa naar Samfundet, som ved sidste Aarsmøde, beslutter, at en ny Bygning skal opføres. Der skal hyres Haandværkere og andre Arbejdere til et saadant Stykke Arbejdes Udførelse, og der skal købes Materiale, eller der skal gøres Kontrakt om Bygningens Opførelse, og i hvert Fald — det koster Penge, og de skal betales til en vis Tid, dat kan ikke undgaas; Board ofTrustees er nødt til at betale.

Samfundet, Den forenede dan. luth. Kirke, er ansvarlig og kan sagsøges for angældende Beløb.

Men det underlige ved vor Organisation er, at Samfundet er inkorporeret saaledes, at det ikke kan holde nogen, hverken Menighed eller Enkeltmand, ansvarlig for een eneste Dollar.

En Stat, et County, enhver politisk Kommune kan undgaa at stifte Gæld, fordi den kan beskatte sine Beboere, men det kan et Kirkesamfund ikke gøre. Det ejer i dette Land ikke en saadan Magt.

Det beklager vi ikke, men det maa forstaas; det bør forstaas af alle et frit Kirkesamfunds Medlemmer.

Alle et Kirkesamfunds Udgifter maa dækkes ved frivillige Bidrag.

Men skulde et Kirkesamfunds Aarsmødes Beslutninger ikke være lige saa bindende og kraftige som Kongressens, Legislaturens eller Byraadets Beslutninger? De burde være det.

Et Kirkesamfunds Embedsmænd og Funktionærer kan gøre Udkast til Budget for det kommende Aars Arbejde, og Aarsmødet kan vedtage saadant Budget og vælge Embedsmænd til at søge at faa de nødvendige Midler ind.

Disse kan saa henstille til og foreslaa for hver Menighed at bidrage sin ligelige Andel til Samfundets Udgifter; og det skal de nok gøre saaledes, at dersom deres Vink bliver fulgt, saa bliver der ingen Underbalance, ingen Gæld.

Men det er saa langt, som de kan gaa. Er der saa en hel Del Menigheder eller Enkeltmænd, der siger „de", det maa „de" om, i Stedet for at sige „vi," det er vor Sag, det maa „vi" tage os af, saa er det, det gaar galt, saa kan Gæld umuligt undgaas, thi Samfundet er ansvarligt og har intet andet at falde tilbage paa end Frivilligheden.

— — —

Det nye Maskinhus eller Dampkedelbygning ved Skolen er opført efter Samfundets, Aarsmødets, Beslutning, og det skal betales, enten ud af, hvad Menighederne indsender dertil eller ved Laan.

Komiteen, der blev valgt til at faa Bygningen opført, har ladet Samfundets Menigheder vide, hvad det omtrent vilde koste. Der burde indkomme omtrent samme Sum til den Sag, som der aarlig indsamles til Lærerløn. Om den ikke har foreslaaet for hver enkelt Menighed, saa har den dog givet Fingerpeg.

Men der er vist taget forkert fat ved denne Indsamling. Det er ukendt, i hvert Fald hos os, at et Offer bringer saa meget, som her krævedes.

Der er optaget Offer til Sagen i Menigheden her i Blair, men det bragte nok ikke stort over Halvdelen af, hvad vor Andel burde være.

Hvorfor ikke tage fat igen? Vi bør ikke begynde i dette Aar at stifte ny Gæld.

Hvad vilde det være, om Bygningskomiteen, der jo ogsaa var paalagt at indsamle Midler, fik Rede paa, hvad der er indkommet i hver Menighed eller hvert Præstekald, hvad det tilsammen beløber sig til, og saa — for at der kan være System i Indsamlingen — henstillede til hver Menighed at bidrage saa meget mere til denne Sag?

Selv om en og anden kan synes, at der gøres mange Krav — vilde det dog ikke være langt stønnere at faa det betalt med det samme end at stifte ny Gæld?

Jeg føler mig overbevist om, at dersom hver Menighed fik at vide, at saa meget mere behøves, for at det kan undgaas at stifte ny Gæld, saa vilde i hvert Fald mange sige: Jo, det vil vi være med til.

Men at begynde en ny Indsamling til den Sag paa det løse og uvisse, det fører næppe til stort.

Jeg har skrevet af Interesse for Sagen, og fordi jeg som Samfundsmedlem ønsker, at vi kunde naa dertil, at vi bidrager, hvad vore Beslutninger kræver og saaledes undgaa at stifte Gæld. Lad os slutte med at sige „de" og gøre det til Praksis inden for vort Kirkesamfund at sige „vi". A. M. Andersen.

Reformationsfesten.

„Programskomiteen for Reformationsfesten i 1917 kom til at bestaa af følgende Medlemmer: Professor N. P. Lang, Past. N. J. Bing og Mr. H. Skov Nielsen, Blair, Nebr."

Saaledes staar der i Aarsberetningen, og bortset fra, at Medlemmerne hensynsfuldt har faaet hver sin Titel, og den ene endog faaet anvist Bosted, saa vi ikke behøver at strides om disse Ting, betyder Ordene vel nærmest, at der er valgt en Komite, som skulde arbejde for, at Aaret 1917 kunde blive et Festaar for vor Kirke. Der er ogsaa god Grund til, at vi som Kirkesamfund skulde gøre alt, hvad der staar i vor Magt, for at dette kunde lykkes, thi da det næste Aar bliver fire Hundrede Aar, siden Reformationen begyndte, er der en naturlig Anledning fra et historisk Synspunkt, og da vi i den lutherske Kirke har modtaget et saa stort Gode fra Gud, idet vi har Guds Ord purt og rent og Sakramenterne rettelig forvaltede, og Frugterne deraf har vist sig i et rigt og velsignet kirkeligt Liv iblandt vort Folk, og endelig da alle de øvrige lutherske Kirkesamfund har sat Kraft ind paa at fejre Firehundredaarsfest, saa mener jeg at kunne gentage det: Vi har god Grund til, at vi som Kirkesamfund skulde gøre alt, hvad der staar i vor Magt, for at det kan lykkes!

Hver Præst og Menighed bør føle det som sin Pligt og sin Ret at være med til at love og takke Gud for denne store Naade, men ogsaa sætte Kræfterne ind paa at fremme den Sag, for hvilken vore Forfædre satte deres Liv i Vove.

Med dette Maal for Øje er der af de forskellige lutherske Kirkesamfund dannet en Fælleskomite af Repræsentanter fra de forskellige Samfund, for at den skulde staa som et Organ, igennem hvilket Impulser kunde bibringes de respektive Samfund fra den hele Kirke, og undertegnede blev af den for. Kirkes Formand, Past. G. B. Christiansen udnævnt til at repræsentere vor Kirke paa Komiteen. Men dette medfører saa ogsaa Forpligtelser, som jeg hellere havde set en anden overtage, da Arbejdet her ved Skolen lægger stærkt Beslag paa Tiden, men paa den anden Side er Sagen ogsaa for stor til, at man har Lov til at handle efter smaalige Hensyn og maaske derved skade en god Sag.

Nævnte Fælleskomite har allerede bestaaet i lang Tid og er gradvis bleven forøget, eftersom de forskellige Samfund udnævnte deres Repræsentanter, og den har allerede gjort et betydeligt Arbejde, hvorfor det anses for betimeligt at afholde et Forretningsmøde, som var berammet til den 16. Oktober og afholdt i Filadelfia, hvor Komiteen har Kontor, som ledes af Rev. Howard R. Gold. Jeg fik saa Tilsagn om at give Møde og afrejste Fredag den 13. Oktober for at kunne være der til Tide.

Da det imidlertid ikke er en Rejsebeskrivelse, jeg skal give, vil jeg forbigaa Rejsen som saadan og holde mig til Sagen selv, dog, for at ingen skal „grøde over spildt Mælk", da man jo ikke gør en saadan Rejse uden Udgifter, vil jeg i Forbigaaende sige, at jeg betalte ikke mine Udgifter af min egen Pung, ej heller falder de paa Samfundet, men der er udnævnt en Finanskomite, som skal sørge for, at de fornødne Midler til Arbejdet indkommer, og den har maaske ikke det letteste Arbejde paa sine Hænder.

Mandag Formiddag den 16. Okt. Kl. 10 aabnedes Mødet med Modtagelse af nye Medlemmer og en kort Oversigt over Komiteens Tilværelse og Arbejde. Af nye Medlemmer var Prof. Georg Sverdrup, jr., som repræsenterede den norske Frikirke.; Past. Harrison fra Chicago, som repræsenterede Hauges Synode, og undertegnede. Vi fik en hjertelig Modtagelse, hvorefter man forsøgte at orientere sig indenfor Kredsen af det nye Bekendtskab. Der var først Formanden, den bekendte Dr. T. E. Schmauck, en interessant og iøjnefaldende Skikkelse af germansk Herkomst, i hvem Personlighed og Lærdom var parret med en jævn og ligefrem Optræden, men han er en ægte Lutheraner paa det nær, at han er Pebersvend. Denne stort byggede Skikkelse, med dobbelt Hage som Biskop Monrad og et Par store klare Øjne, som snart kunde antage et ejendommeligt barnligt Udtryk, naar han talte om Guds Naade i Kristus og Velsignelsen, som vi har i den lutherske Kirke; og snart kunde være præget af en egen Myndighed, naar det gjaldt Kirkens Lære, var selvskreven Formand paa Komiteen.

Sekretæren, Dr. Gold, er en lille farende Svend, som heller ikke har faaet Tid til at gifte sig, men til Gengæld synes at faa Tid til at udrette en hel Del for sin Kirke.

Dr. Morehouse fra Roanoke College omtalte vor lille Japaneser Inadomi med megen Begejstring og Velvillie.

Dr. Melhorn fra Reading, Penn., syntes at være Tørheden selv, indtil han kom i Gang, men saa kom der et Sving til Højre med den hængende Underlæbe, hvorefter hele Ansigtet lagde sig i det komiske, og saa lo han saa hjerteligt af, hvad han selv sagde, at det var næsten umuligt at lade være at falde i med.

Men jeg saar slutte for denne Gang med Haab om at fortsætte.

N. P. Lang.

Fra Utahmissionen.

Mormonernes Gudsbegreb.

Der findes vist mange indenfor vort Kirkesamfunds Kredse, som kender lidet eller intet til Mormonernes Gudsfornægtende Teologi. Det væsentlige, man ved om dem, er, hvad en Mormonprædikant i Salt Lake City fremhævede i en Tale: deres Lære om Flerkoneriet, som de dog nu aabentbart frasiger sig paa Grund af Statens Lov, ikke Samvittighedens ogGuds Lov. Men denne Lære saavel som mange andre grovere Afvigelser fra Bibelens og den kristne Kirkes Lære og Aand, har sin principielle Forudsætning i deres Gudsbegreb, hvilket følgende Fremstilling vil vise at være grovt pantaistisk Hedenskab, som godt kan indsøjes under den Skildring, Paulus giver i det første Kapitel af Romerbrevet.

Angaaende den kristne Kirkes Troesbekendelse, skriver Mormonapostelen Parley Pratt i „Key to Theology": „Det er smertefuldt for den menneskelige Fornuft at være tvungen til at antage, at saadanne underlige Selvmodsigelser af Udtryk og Ideer har ogen Sinde fundet Plads i nogen menneskelig Tros bekendelse. Det er blot paa en anden Maade at sige, at der er en Gud, som ikke eksisterer, en Gud, som bestaar af ingenting; som er det negative af al Tilværelse; som er sammensat af intet, kendt eller ukendt, og som hverken har Magt eller Egenskaber til fælles med nogen Ting, eller erkendes at eksistere, eller som muligt kan blive opfattet at eksistere hverken i Himlene eller paa Jorden. Saadan en Gud kunde aldrig blive set, hørt eller følt af noget Væsen i Universet. Der har aldrig været dyrket iblandt Mennesker en synlig Afgud, som var saa magtesløs som denne Gud uden Legeme, Lemmer eller Lidenskaber."

Derefter summerer han op med at fremhæve den større Rimelighed i at tro paa de hedenske Afguder, f. Eks. Ægypternes Krokediller og Peruvianernes Sol. Dette fastslaas ved følgende Logik:

„Det, som ingen Dele har, har intet Hele", „Væsner, som ingen Lidenskaber har, har ikke nogen Sjæl".

Saa følger en Fremstilling af Mormonernes Gud.

„Først, før den nærværende Tid kan begribe „Teologiens Nøgle," maa fremsættes for dens Forstaaelse nogle rigtige Ideer om den sande Gud (altsaa Mormonernes).

„Uden Tro er det umuligt at behage Gud," derfor kan de, som ikke behager ham, aldrig faa Del i Teologiens Nøgle og Kraft, som er en fri Gave til dem, som tror paa ham. Men det er umuligt at tro paa et Væsen om hvilket man intet rigtigt Begreb har". Her bruges som Illustration paa Mormonernes Forhold til Tidens Opfattelse Pauli Ord til Athenienserne: „Det, som I saaledes dyrker uden at kende, det forkynde jeg eder." Derpaa gaas ud fra, at som der findes Mysterier i vor egen Eksistens, saaledes ogsaa i højere Grad i Guds; men det, som vi kan vide og forstaa eller udtrykke om ham, skal afklæde al Mysterie og fremstilles som enhver anden Videnskab. Et Slagord blandt Mormonerne er Jesu Ord i Joh. 17, 3: „Dette er det evige Liv, at de kender dig, den eneste sande Gud;" man forveksler bestandig „kende" med „begribe" (det sidste er en objektiv reel Fremstilling for os, hvormod det første er en subjektiv Overbevisning i os).

Saaledes var Jesus et Barn som vi, blev Mand og var fyldt med en guddommelig Substans eller Strøm, kaldet den Helligaand, ved hvilken han kunde forstaa og tale Sandhed med Kraft og Myndighed, samt udføre sine Kraftgerninger og meddele Helbred og Liv til de forberedte for Aanden. Især lægges Vægt paa Jesu Legemlighed efter Opstandelsen (Joh. 20 og 21) og med denne Legemlighed opfor han til Faderens Planet; som saadan skal han komme igen, og som saadan er han Faderens „Herligheds Glans og hans Personis udtrykte Billede" (vistnok efter Heb. 1, 3), en Gud, som har ikke alene Legeme og Lemmer, men ogsaa Kød og Ben og Sener og alle et fuldkommen Menneskes Egenskaber, Organer, Sanser og Tilbøjeligheder; heri er han aldeles lig Faderen; kun i Alder og Autoritet er denne hans Overhoved.

Paa den anden Side paastaar denne Gud (Jesus) at have Affinitet (nærmest Slægtsforbindelse) og Lighed med sine Brødre paa Jorden; kun er han udødelig og har fuldkomne Egenskaber. Som den førstefødte er han den regerende, men omsider bliver vi alle lig ham (dem) i enhver Henseende, intet saavel som sjælelig, i Egenskaber og Magt. Som Guds Afkom behøver vi blot at kultiveres, forbedre, udvikle og fremskynde disse guddommelige Egenskabsspirer, der er nedlagt i os, for at naa til det fuldkomne Mønster, Toppunktet af al guddommelig Menneskelighed. Paa Grund af dette Jesu dobbeltsidige Forhold til Gud og Mennesker er det Fejlgreb, at Jesus bestod af to totale og fuldkomne Naturer, antaget af mange; dette begrundes ved, at vi ikke forstaar os selv, vort Forhold til For-, Nu- og Fremtid, til Guder, Engle, Aander og Mennesker, da disse alle er af samme Rod, Race og Familie, adspredte over alle Planetsystemer, Kolonier, Kongedømmer, Nationer o. s. v. (N. B. Her mangler de ellers saa rigelige Skriftbeviser.) Herudfra forklares, at en Gud er et udødeligt Menneske med fuldkomne Egenskaber og legemlige Funktioner i himmelsk Herlighed.

En Engel er ogsaa et udødeligt Væsen, kun i en vordende Tilstand med mindre Herlighed; lige saa er Mennesket udødeligt, men maa slæbe omkring med et dødeligt Tabernakel (Bolig).

Derfor er der en Flerhed af Guder, som har eet Overhoved; han er over alle og i alle fine Sønner. Faderen og Sønnen er to Personer, som Peter og Johannes var det, med hver sit Legeme som de. Der findes ikke mere Hemmelighed i deres Enhed end mellem Enok og Elias, eller Paulus og Silas; kun i Aand, Fornuft, Egenskaber, Visdom og Kraft er de en Enhed; og i denne kan enhver opnaa at blive delagtig, naar de bliver oplivet af guddommeligt Liv og Lys; disse Egenskaber kan — ligesom Oplysning — uddeles uden at udtømmes; derfor kan Millioner faa disse Gaver og atter uddele til andre, hvorpaa hver for sig finder en Plads i Universet, hvor han kan bosætte sig som Hersker og saaledes erobre Territorium for den præsiderende Gud og udvide hans Herredømme (alt dette forsegles med Ef. 9, 7). Disse Herredømmer varierer fra det laveste til det højeste; enhver — Gud og Jesus ikke undtaget — har Anledning til at stige i Rang og Kraft. Dog er alle undergivet de fysiske Love; disse er i sammentrængt Form s. flg.

Ethvert Atom eller Legeme maa og kan kun indtage sit individuelle Rumomfang. Ethvert intellektuelt villende Væsen maa besidde Selvmotion, der medtager fornøden Tid for sin Bevægelse, d. v. s. Rum og Tid eksisterer for Gud; derfor er hverken Gud Fader eller Jesus personlig allestedsnærværende. Da dette vilde være altfor aabenlys ubibelsk og sanseligt at lade staa hen, saa har man opdaget en anden Udvej (rettere Udvej) for at forklare Guds Allestedsnærværelse; det er formedelst den Helligaand, som kaldes en Substans. Dette forklares nærmere ved at sammenligne det med Luften, der er usynlig og dog føles som en Virkelighed; ligesaa Elektricitet, Magnetisme, Væsen og Aand o. s. v. Disse Substancer er endnu kun halvt udgranskede og forholdsvis mindre end den fineste af disse, nemlig den Hellig Aand. Dog bestaar den af materielle og fysiske Elementer, og er selvfølgelig undergivet samme Love som disse. Dens Allestedsnærværelse sker ikke ifølge dens Kvalitet, men dens Kvantitet. Som smaa Atomer svæver den rundt i Verdensrummet — ligesom Bakterier i Luften — og som disse optager baade Rum og Tid. Den er den store bevægende Aarsag til al Fornuft, er Guds styrende Agent og Organisator, og udfører alle hans Bud og Mirakler, altsaa er hans egentlige Egenskaber. Den er det sande Lys, der delvis oplyser alle Mennesker, er i mindre Grad Himmellegemernes Lysstraaler, i højere Grad vor aandelige Organismers intellektuelle Lys, hvorved vi tænker, dømmer og erindrer; dens Inspiration udgør Dyrenes Instinkt, Menneskets Formuft og Profeternes Syn, flydende fra Guddommen ud gennem alle hans Skabninger eller Formationer (Mormonerne lærer, at Gud egentlig ikke skabte Verden, men dannede den ud af „de evige Grundstoffer"). Saadan, opsummerer Praat, er Gud aabenbaret i hans Ord og Gerninger???

For at faa Folk til at fluge denne drøje teologiske Videnskab, maa man danne ikke alene sin egen Teologi, men ogsaa sin egen Filosofi. En selvmodsigende Grundsætning er denne, at „Spirit is matter" (Aand er Materie); een Ting er vis og bevises, at Mormonernes Spirit er meget materialistisk, baade i Liv og Lære; deres Gudsdyrdyrkelse bestaar væsentlig i Forretning og Forlystelse og deri ligger Hemmeligheden af deres Fremgang og Tilfredsstillelse. Deres Lære er med Rette bleven kaldt sjælefordærvende; meget af deres teologiske Litteratur, som mest er historisk om „Første og sidste Dages Hellige", maa uvilkaarligt betegnes som noget fantastisk Pravl baade med Hensyn til Udlæggelse af Guds Ord og sproglige Begrebsudviklinger.

Hvad mon den Mand, der „ikke agtede at vide noget iblandt eder uden Jesus Kristus og ham korsfæstet" vilde sige til en saadan Lære og Misbrug af hans egne Ord? Mon ikke han vilde repetere hele Kapitlet (1 Kor. 2)?

Gud ske Lov at vi har bedre Oplysning om og Erfaring af, hvad det er, at have Kristi Sind i Overensstemmelse med nævnte Kapitel og Filp. 2. Man skulde næsten tro at Juda havde Mormonlæren for Øje, da han skriv sit korte, fyndige Brev.

Maa disse Linier saa tjene til Stadfæstelse af den sørgelige Kendsgerning, at Mormonlæren er ukristelig, samt til Bekræftigelse af Berettiggelsen og Nødvendigheden af vor Utahmission, særlig da det gælder vore egne Landsmænds Frelse fra disse Vildfarelser.

Herren være lovet, at vi kan og vi vil!

P. C. Jensen.

Kan ikke stemme for Wilson.

At stemme for en Præsidentkandidat er mig en Samvittighedssag. Jeg kan ikke med en god Samvittighed kaste min Stemme for en Mand, der er Skyld i, at Amerika har svigtet sine moralske Forpligtelser over for Belgien og Mexico. Det er en Landsforbrydelse. Er det en Forbrydelse for en enkelt Person at gaa uden om sine Forpligtelser, saa er det ogsaa for en Nation. Og ikke det alene, men Præsident Wilson har ikke sørget for, at Landets Borgere blev beskyttet, naar de var i Fare.

Jeg kan ikke stemme for Wilson paa Grund af den Magelighedsaand, som han har ført ind i det amerikanske Folk. Præsident Wilson og hans Parti spørger mere om den letteste Vej, og hvor man er mindst udsat for Fare, end de spørger om, hvad der er vor Pligt og Sandhed og Ret. Det kan ikke undgaas, at det vil saa skabnesvanger Følger, naar Landets ypperste Mænd lærer Folk at gaa uden om Ansvaret. Der er nok af dette „easy going" iblandt Folk i Forvejen. Sejrer denne Magelighedsaand paa Valgdagen, saa vil det blive til Skade for Amerika. Jeg haaber, at der er Helteblod nok i Folk til, at det vil kaste sin Lod med Mænd ved at stemme for Hughes.

A. V. Neve.

Dannebrog, Nebr.

27. Okt. 1916.

Til „Danskeren" og dens Læsere.

Da „Nebraska Dry Federation" har anmodet mig om at virke for den gode Sag, og da jeg selv er interesseret deri, vilde jeg gerne have lidt ogsaa i „Danskeren".

I den nuværende store Kamp imellem Løgn og Sandhed, er det vel at holde sig paa den rette Side, paa Sandhedens Grund. Trods alle de falske Nygter, der i denne Tid cirkuleres imod Kansas og Prohibition, har vi dog paalidelige Oplysninger om, at de 19 „tørre" Stater ikke saaledes har fejlet, som „Nebraska Prosperity League" paastaar. Tværtimod er det bedre kendt nu end nogen Sinde før, at Forbudsloven, vel anvendt, har altid bidraget til at formindske Drukkenskabens Laster og forbedre de almin-